





Фермәри хәл күнөсем

## Тирпейлә сарайенче вай хума кәмәллә

Иртнә эрнере район администрациен ял хүсалых пайе общества вайльях-чёрләх патенче ёслекенсен черемлә нәрлехи кунне ирттерч. Район администрациен гражданла оборона тата чрезвычайлә сектор пуслахе Н. Милютин, районны вайльях чиресеме көрешекен станцири ветлаборатори ертүси Л. Бояринова нәр ушкапна суга тухрец. Вәсем пуш уйахен 16-мешенче әратлә вайльях ёрчесисе специализациенекен «Свобода» ял хүсалых производство кооператив-заводра пулса курчес.

— Вайльях-чёрләх вали җава тухичен апат-сүмәс сителеклә тесе шутлатпär. Җавна кура производство та, сёт саваме кана ёне пусне вайтамран 50-100 грамм сахалрах пулса пырать. Анчах ку та хальләхе кана тесе шутлатпär, мәншән тесен тырдә күрсе килесипе паянхи куна вицә килешүй пур та ёнтә. Апат пуррине кура вайльяхсен кәттәвне те чакармаспäр. Ку вара пашалах пулшавәпә сителеклә уса курма май парать, — терә пирен тәллевсемпе палашсан хүсалых ертүси В. Анаьев.

Кашмашри сёт фермине пёттәмешле пәхса илнә хыс-сан Ҫатракассинчи сёт фермине ётремәр. Ферма ертүси В. Григорьев пире кәмәллә кәттәс илч. «Ҫуркунне җывхарать. Җавна шута илсе сарайен сивиттүйесене хамәр вайпа тата строительсен бригади пулшнине юртан тасатрәмәр. Хүсалыхи ырә йälапа ферма

сыважне кёркуннек сителеклә утә-улам турттарса хунә. Тислек вайхатра тухса тарапть. Ёслеме кәмәл пысак», — терә вайл пире хирес тухса.

Тынасен сарайне кәттәмәр. Витере сывлыш ўсä. Кунта анчах илсе кёнә утә шарши хүсаланат. 108 тынана татташах — уйрәмак пёчёкхөхисене — ыраш пёсрөре парасч. Ҫамрәк вайльяхсен умёнче сипос та сителеклех. Кормушкәсенди утә хүсалыха апат тәлеше лару-тәрүр питех вайвә марине системет.

Енесем тәракан сарайне күсрәмәр. Витесенче та, нәр сөртөн төпәр چе күсмалли пүләмсөнче те иртнә кёркүнне ирттернә юсав ёсесем палларасч. Ене саракансем патне җитсен та калашу түрх юсав ёсесем җине күсрө:

— Хүсалых председателә вайльях-чёрләх отраслә җине тимлә пәхни пире та хамәр ёсе ячёшэн

тума чарать. Ёс үкүнине вайхатра иллетпэр. Кунпа нәрлех ёслемелли җи-пүсча тивёстөресси та вайхатла пулса пырать. Хүсалых ертүси, зооветспециалистсем ёслекенсемпе нәр чёлхе тупни кадрсен ыйтәвне та кун иёркине кәлармас. Ку вара ыранхи шанса вай хумалли тәкә, — терә ирхи савам хыс-сан ёнесем патенче тирпейлекен Тамара Обжелянская доярка.

1977 ىултанна ҹак фермәри ветеринари фельдшеренче ёслекен Галина Алексеевна Григорьева ертсе пынине тирпейлә сарайсемпе иртсе ёне саракансем канакан пүләмә щиртәмәр. Кунта та кашни утәмрах тасалых хүсаланат. Кану пүләмәнче телевизор ёслет. Әшә, ёс тумтирә уләштармалли шкафсемпе лармалли пукансем тата таса сётел кунта та тирпейләх малти вырәнти җинен калащ. Фельдшер пүләмәнче те иртнә сул тунә юсав ёсесем хәт кәртни яр үс-санах күрәнат.

— Председатель пуллашша те пирен те ёслес кәмәл ўсет. Владислав Кириллович хүсалых тилхепине тытсан укса сук, тумастпär тесе паянхи ёсе ырана хәварни пулмарә. Ертүс тим-

лесе тәрәшнә чух пирен алә усса ларас-и? — ыйтуллан та кәмәллән калашать ветеринари фельдшерә Г. Григорьева.

Хүсалыхи вайльях витисем тәрәх ертсе ѡрене май кооператив- заводан тәп выльях тухтарә Э. Любимова производство каләпаше пирки тата вайльях чиресенчен хүттәленесипе епле ёслени җинен тәплә кала-са паче.

Кәрлач-нараң үйахенче «Свобода» хүсалыхи пәттәмпе 187829 кг сёт сунә, сыннасene таләксерен 459 грамм, майракалла шултра вайльяхсене таләкка вайтамран 719 грамм үт хүштарнә, пәттәмпе 413 сурә илнә.

Җав кунах кәнтәр иртсен район администрациен пуслахен пәрремеш сумәтта ял хүсалых пайен ертүси В. Калинин щирепләтнә графика хүсалыхсене пулса күрнә ответлә специалистсемпе пәттәмләтү каналләвә ирттерч. Общества вайльях-чёрләхе хәл ҹарасипе ёссым паян Чкалов яч. хис., Суворов яч. хис., Ильич яч. хис., «Ударник», «Оринино» хүсалыхсемпе «Моргаушская» чах-чёп фабрикинче ыттисенчен лайахрах пырачс.

А. ПЕТРОВ.

Ҫур аки аләкран шаккать

## Юсавлә техника – тухәслә ёс никесе

Ҫурхи уй-хир ёсесен планне туллин та пахалыхлән пурнаслас тәллеви паян юсавра ларакан ял хүсалых техникине ёсе хатәрлесе ситеттесипе сителеклә вай хуратпär-и-ха? Үйтүсем нумай. Ҫёр ёсён тәп пайне паянхи хресчен техника пулшавәпә пурнашланыран ял хүсалыхен ҹак сферинче Ҫурхи уй-хир ёсесене хатәрлесене илле пынине интереслене пашалых техника надзорен районти инспекторе C. A. НИКОЛАЕВПА калацу ирттертәмәр.

— Сергей Александрович, техника есе хатәрлеси пәр күнхи ёс мар. Ҳөвөл күнсерен сүлтән сүле хәпарни пәхса-сәнаса хресчен хире тухичен ёслемелли техникан техосмотр тәрәссе тухма ирәк илмепле. Ҫапла мар-и?

— Кунсем вайрәмләнни ҹур аки җывхарни системет. Җавна май сирен ыйту низханхинчен та ылтарах кун иёркине сываж тарапть. Йәнәшини пирки кунта сামах пулма та пултарайма. Чан сёр ёсчене паян эсир каланине хәйен кулленхи тәлләвә туся ҹур акине хатәрләнет: ёс плане тарапть, вайрәх янтәләт, минералла удобрени тата сәрмәлли-сүнтармалли материалсем таянат, хәл ҹасна техниканда юр айенчен каларса юсама пүслать, киввине сәннипе ылмаштарать

т. ыт. та. Пәр сәмхага кала-сан ларса кания та вайхат сук үнән паян. Пирен службайн ҹак вайхатри тивәс - хресчене ҹур аки ёсесене юсавла техниканда та хәй тәллән тәрәслесе тәракан пашалых инспекциене пүләхе В. П. Димитриев иртнә кунсемене приказ кәларч. Үнпа килешүлән пирен районти хүсалыхсемпе предпрятисим тата хәй тәллән ҹүрекен ытти техниканда тытакан уйрәм граждансем валли кәсальхи техосмотр графике щирепләтнә. Вайл ял тәраканы (1-меш колонка) пәрләүләхе ҹак сүлтән та хәй тәллән ҹүрекен ытти техниканда тытакан уйрәм граждансем валли кәсальхи техосмотр графике щирепләтнә. Вайл ял тәраканы (2-меш колонка) ирт (3-меш колонка) регистрационе техника мен чуль пурри).

Хүсалыхсен ертүсисемпе инженерәсем ҹур аки юмән ҹак графике щирепләхе ҹак сүлтән та хәй тәллән ҹүрекен ытти техниканда тытакан уйрәм граждансем валли кәсальхи техосмотр графике щирепләтнә. Вайл ял тәраканы (4-меш колонка) ирт (5-меш колонка) регистрационе техника мен чуль пурри).

— Сергей Александрович, техосмотр хатәрләннә чух мән җине ытларах тимләх үй-армалла?

— Техосмотр хатәрләнә техника җинче пур механизмесимпе агрегатен та ёслемелле, вәсэн таса, тормоз системе руль управление ийнен т. ыт. та юсавла пулмалла, тракторсемпе ытти хәй тәллән ҹүрекен техника җинче пуштарант сыйхланма огнешушитель, ёслекенсөнне вайхатра медицина пулшавә пама медицина аптеки, авари чараннәвән паллисем пулмалла. Техника тәрәслевне хатәрләннә чух инженерсемпе механизаторсен хәй тәллән ҹүрекен техниканда паспорч, регистрати свидетельство тата кашни механизаторан медицина справки җинен асрах тытмалла. Кунта пәрләх тракторист ҹүрекен ытти хәй тәллән ҹүрекен техниканда тытакан уйрәм граждансем валли кәсальхи техосмотр графике щирепләтнә. Вайл ял тәраканы (6-меш колонка) ирт (7-меш колонка) регистрационе техника мен чуль пурри).

А. БЕЛОВ калаңа.

## Техосмотр ирттермелли график

Уйлас Янасан ял тәрәх

Ильич яч. хис.	30.03	23
Уйрәм граждансем	30.03	10
Мән Сентәр ял тәрәх		
ИП Пихтеров А. Н.	07.04.	8
КФХ Бархаткин В. В.	07.04	6
КФХ Толстов А. И.	07.04	7
Үтти КФХсем	07.04	5
Уйрәм граждансем	07.04	64
Ильинка ял тәрәх	13.04	3
«Волга»	13.04	11
«Хлебороб»	13.04	35
Уйрәм граждансем		
Катъкас ял тәрәх	14.04	1
«ВТМ»	14.04	11
«Моргаушская»	14.04	64
Уйрәм граждансем		
Муркаш ял тәрәх	06.04	17
Е. Андреев яч. хис.	06.04	13
Уйрәм граждансем		
Москаласси ял тәрәх	08.04	18
«Передовик»	08.04	53
Уйрәм граждансем		
Оринин ял тәрәх	28.03	12
«Восток»	28.03	26
«Оринино»	28.03	16
Уйрәм граждансем		

Сатракасси ял тәрәх

«Свобода»	04.04	40
Уйрәм граждансем	04.04	35
Турай ял тәрәх	01.04	23
Суворов яч. хис.	01.04	24
Уйрәм граждансем		
Хорнуй ял тәрәх	18.04	23
Уйрәм граждансем		
Чуманкасси ял тәрәх	31.03	23
Чапаев яч. хис.	31.03	13
Чкалов яч. хис.	01.03	40
Уйрәм граждансем		
Шетмәлүс ял тәрәх	15.04	4
«АПФ «Колос»	15.04	4
КФХ Михайлов А. Н.	15.04	4
КФХ Горбунов В. В.	15.04	5
КФХ Петров А. А.	15.04	30
Уйрәм граждансем		
Юнкай ял тәрәх	12.04	32
Уйрәм граждансем		
Иүсқасси ял тәрәх	05.04	71
«Ударник»	05.04	35
Уйрәм граждансем		
Ярапайкасси ял тәрәх	29.03	20
«Герой»	29.03	46
Уйрәм граждансем		
Ярославка ял тәрәх	11.04	3
«ВаСем» ООО	11.04	30
Уйрәм граждансем		

СПИСОК собственников невостребованных земельных долей СХПК «Герой»		
Окончание списка.		
Васильева Елена Федоровна	ЧР -21-17-00499	
Леонтьева Анфиса Ивановна	ЧР -21-17-00502	
Леонтьев Андрей Александрович	ЧР -21-17-00503	
Ермолаев Валериан Алексеевич	ЧР -21-17-00504	</

## «Шурә романашка» акци

## Туберкулезпа чирлесинчен сыхланар

Туберкулез социаллә чир шутланать. Вайл пирен пурнаң условийесемпен таңа сыхнанран ёнтә пирентен пәр утам та кая юлашсан мар. Ытларах эрек-сәра ёсекенсем, ёс-серисим, пенсионерсем, арсынсем чирлесе туберкулезпа. Паллә ёнтә, кирлә пек апатланманни, пирус туртни та чирлесин салтавасен шутне көрсө.

Мускава тата ытти төрлө вырәнсөнде үсәслесе имле үйрекенсем چак чире сәмәлләнах «саклатса» килесе. Е тата төрмесенчен таврәнанасен де...

Саванна та сакан пек ынсемпе юнашар пурнанансен флюорографи төрслөвөсөнне вайхатра тумалла. Унсаран туберкулезпа чирленине вайхатра тупса паләртасинчен юлма пулать. Чире вайхатра тупса паләртнипе вайхатра сиплеме пүсланни нимән та ситмest. Үйрәмак ўт-пү температури пәр пек 37,5 градус тәрать, ынан икә эрне

ытла ўсләкке алтәрать тата пәрмаях ывәнать пулсан унан пәр тәхтамасарах участок врачепе канашламалла. Хыссан вара флюорографи тәмалла, сәра сурчака кунне вицә хут илсе төрлесттермелле.

2010 ىул вәглиләннә төле туберкулезпа чирлекенсем пирен района таланхы сүлхинчен 10 ынан ытларах пулни паләрч. Пәтәмешле чире пулса вилекенсем сакалланин кашт лаплантарать үсә. Пәлтәр тата аслә ўсәми сим та малтанхи сүлхинчен ытларах хәш флюорографи төрслөвне тухни, аппа хамәрән сывләх сине тимләр рәхмә пүслани та кәмәла хәпарта.

Ку чир – ерекенскер, саваннах тен тупса паләртманинсем та пулә-ха.

Ачамене үмәркәсем үшүнине туберкулезпа чирлөнә төслөхесем районта сук. Вәсене төрслесси Манту реакцийе тата флюорографи (15 ىул-

тан иртнисене) урлә пулса пырать.

2011 ىул пүсланнанранпа вайхат ытла нумай иртмере пулин та туберкулезпа чирлекен б ынна тупса паләртмәр. Җак чире пулса кашт пәр ынан сәре кече. Җаванна та чир хәрушләхне кашни ыннан айланмалла.

Мартан 20-мешенчен пүсласа ап-релен 20-мешенчен пәрремеш сүл мар ёнтә «Шурә романашка» акци иртет. Җак акци – туберкулез чирне хирес көршес меслесенчен пәри. Җаванна та паләртнә тапхарта пурне та Муркаши тәп больнициә, Мән Сөнгөти больнициә флюорографи кабинетенче түлөвсөр ышшана. Шәлмат үнсөнчө больнициәсем ёслөсө. Асра тытәр: флюорографи төрслөв туберкулеза тата ытти чирсөннө атланна пүсласа-нах тупма пулашат.

О. МИХАЙЛОВА,  
Муркаши тәп больнициә  
фтизиатр врач.

## Редакци почтинген

## Ача-пача ыравсина халалласа

Паллә поэтесса Агния Барто суралнанранпа 105 ىул үтнине халалласа Атапай шукләнчә сәвәсен конкурс иртә. Гүлсламаш классене вәренекенсем үнан сәввисене вуларе. Никита Орлов «Итапа крокодил», Вероника Музыкова «Уроки тәләнгермә», Таня Сурикова «Үнерсө», Костя Петров «Анне», Настя Атласкина «Инанш түрәм» ятла сәвәсене вулани куракансене үйрәмак килешрә.

Конкурс вайхатенче вара эпир поэтесса пирки инте-

реслине нумай пәлтәмәр. Таван сәр-шывән Аслә вайхатенче вайл тәрәшнипе «Сынна тупасчә» радиопередача иеркелене пулн. Җак передача урлә вара вайхатенче пәр-пәринчен үйрәлса кайнан ынсем тәл пулма пултарна. Конкурса хатерлесе иеркелекенсем пирин үчтөрүн учительсем пулчес: С.Г. Вязовапа Е.Н. Музыкова. Вәренекенсем сәвәсене айланса та илемлә вуласа пани лайх шайрине паләртәрә вәсем. Клава МАКСИМОВА, 5 класра вәренекен.

## «Юратсан юрлас килет» спектакль – Муркашра

– Тахсантанах театра пулман, – тенине час-часах илтиме пулать юлашки вайхатра. Мартан 30-мешенче вара эсир Муркашра ынан ёмәт пурнаңа кәртме пултаратар. Җак кун Пәтәм тәнчери театр кунне (мартан 27-мешенче паллә та-ваттараңа) халалласа Муркаши райони Культура үтәнчә В.Леканован «Юратсан юрлас килет» икә пайлә камитне кәтартасе. К.Иванов ячләлә Чаваш патшалах академи драма театрын артисчесем лартакан ҹак спектакле 2006 үтәнчән паллә халәк юратса ышшанать, анылаг картлашкынчен анын вайхатра. Артистсем ҹак спектаклье пәрре мар хамәр республикәри төрлө районсөнчө, республика тулышене пулна. Муркаша вара артистсем ту камитпе пәрремеш хут килесе. Унта юрлакан юрәсене пәтәмпек пирен ентеш Юрий Жуков композитор көвәлене.

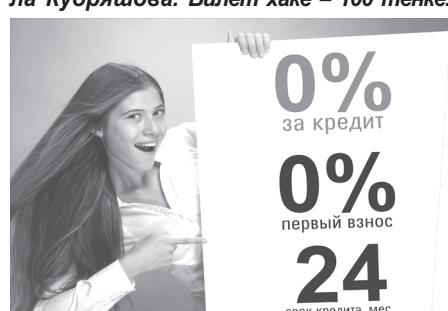
– Юрисем ынан тири чуна үтәнчән пулчес, асра юлачес, халәк ысыйлә вәсем, – төсөе куракансен.

Спектакль ысыйлән ынан юрәсен сәмәхесене ыйтасе. Спектакль сәнәрсөнне вара эпир пуртеле пәлекен Надежда Зубкова, Валерий Карпов, Алексей Степанов, Любовь Федорова, Владимир Семенов тата ытти ёста артистсем выляссе.

Спектакль 18 сөхет та 30 минута пүсланать. Билет хаке – 100 тенкә. Киле күрәп!

## Концерта чёнеңсө

Самрак чөваш эстрада юрәсисен республикәри 2-мешене «Сөннө ятсем» конкурс мартан 25-мешенче Муркаши Культура үтәнчә 18 сөх. 30 мин. концерта чёнет. Самрак юрәсисен үшүнине пирен ентешсем: Шәтмәүсөнчи Николай Ключников, Юнкари Людмила Кудряшова. Билет хаке – 100 тенкә.



Администрация Моргаушского сельского поселения сообщает о проведении публичных слушаний по проекту решения Собрания депутатов Моргаушского сельского поселения «О внесении изменений в генеральный план Моргаушского сельского поселения Моргаушского района Чувашской Республики» в связи с планируемым размещением объекта «Бизнес-центр» по адресу: Чувашская Республика, Моргаушский район, с. Моргауши, ул. Ленина, 30 марта 2011 года в 15 часов 00 мин. в здании Моргаушского ДК Чувашской Республики, Моргаушский район, с. Моргауши, ул. Красная площадь, д. 5.

Муркаш районенчы «Сөннө ятаве» хаат

УЧРЕДИТЕЛЬСЕМ:

Чаваш Республикин Культура, национальносен ёсесен, информации политикин тата архив ёсән ми-нистерстви.

ЧР Культура, национальносен ёсесен, информа-ци политикин тата архив ёсән министерствин «Муркаш районен «Сөннө ятаве» хаат» редак-циене» автономи учрежденийе.

Номер набран и сверстан в АУ ЧР «Редакция Моргаушской районной газеты «Сөннө ятаве», отпечатан в типографии ГУП «ИПК Чувашия»: 428019 г. Чебоксары, пр. И. Яковleva, 13. Качество печати соответствует оттискам, предоставленным редакцией.

## Төп редактор А.И. ТИХОНОВ.

АДРЕС: 429530, Чаваш Республика, Муркаш ял, Мир ураме, 9А сүрт. ТЕЛЕФОНСЕМ: төп редактор - 62-1-36, явлапа секретарь - 62-2-82, бухгалтери - 62-1-35, пайсем: общество пурнаш пайе - 62-2-82, экономика тата социалла пурнаш пайе - 62-1-38. Факс: 62-1-36; E-mail: morpress@cbx.ru, redaction@cbx.ru

Сыхану, информации технологийесен тата массалла коммуникаци сферине пайхаса тәраккан редакшатав 7-мешенче ПИ ТУ 21-00073 № регистрациене.

## Пултаруләх

## Ял шәпи хумхантарнәран

«Самраксөнне шанмалла», – ҹирәппәнек калать пирен президент М.В. Игнатьев. Вәсене пирен пулласлах та, шанчак та. Аңчак та төрлө сәлтавасене пулла хальхи самраксөм яла юлассишен тәрәшмәссе. Ялти ывәрләхран хәрасе ёс та хәйсем вәрнен профессипе ёслемесе. Хулана кайсан яла таврәннашсан мар.

Җак үнсөнчө пирен Вәрмәнкассинчи социаллә культура центрән Константин Федорович Ярухин иеркелене «Сипет» пултаруләх ушкән «Түй икерчи» спектаклье пулч. Спектакль ёс-пүс самраксөм тавра пырат, вәсен ҹибәв тайтавасене ума каларат. Комедије самрак ветеринара Селифона таван яла тавәрмә май тупаса.

В. АФАНАСЬЕВА,  
библиотека ертүси.

## Амәртусем хастар иртрәс

Мартан 18-мешенче Каршләхри вәрчәпа ёс ветеранесен интернат үтәнчө пурнанансен республикәри социаллә пуллашыра паракан патшалах учреждениесен үшүнини амәртусене хутшанчес. Амәртусем йөлтөрө чупасси, мечәк пересипе, городки енепе тата волейбола вылясипе пулчес, сүлланнан ынсемпе инвалидсен «Вега» социаллә сиплевен республикәри патшалах учреждениене иртрәс.

Амәртусене республикәри патшалах учреждениесен 12 команда хутшанчес. Йөлтөрө чупасси арбынсем 1300, хәрәрәмсем 1000 километрә дистанциене вай висрәс. Ку амәртусене Каршләхри вәрчәпа ёс ветеранесен интернат үтәнчө пурнанансен команди пәтәмешле 2-мешенче 2-мешенче Патшалаш үтәнчә. Хисеп грамотине тивәрәс. Күнсәр пүсне үйрәм енсеме та призлә үйрәнсем пулчес.

В. КРЮЧКОВА,  
Каршләхри вәрчәпа ёс ветеранесен интернат үтәнчө социаллә ёссы специалисч.

## Пәлтерүсем. Объявления

Куплю старый дом до 70 тыс. руб.

Тел.: 8-987-577-66-41.

1-2.

Продается комната, в идеальном состоянии в г. Чебоксары. Остановка «Ромашка». Тел.: 8-927-850-94-46.

\*\*\*

Дорого покупаю металлом. Тел.: 89053415311.

\*\*\*

ЗАО «МСО «Моргаушская» уведомляет о повышении стоимости кв. м. жилья с 30 марта 2011 года.

Тел.: 69-7-23; 63-1-19.

\*\*\*

Продаем картофель: продовольственный и семенной. Цена договорная. Тел.: 89520279445.

\*\*\*

Срочно куплю новую деревянную кровать, комод. Тел.: 89613455261.

\*\*\*

Продается зерно (пшеница, ячмень).

Звонить по тел.: 89278433615.

\*\*\*

Продаем доски 25-50 мм (обрезные, необрезные), брусы любого сечения, жерди, подтоварник. Изготовим на заказ: срубы, беседки любого размера. Цена договорная, доставка по району бесплатно.

Тел.: 8-927-667-28-32, 8-919-656-13-84.

3-5.

Требуется тракторист-механист на МТЗ с опытом работы, без вредных привычек на сезонные полевые работы. Тел.: 89603131548.

\*\*\*

23-27 кг таякан, 250 тенкә тәракан тюкланы утә суат. Тел.: 89603138668.

\*\*\*

Куплю дом под снос с земельным участком в с. Моргаши. Тел.: 89373877087.

\*\*\*

Продается трактор МТЗ-80 в хорошем рабочем состоянии, ЮМЗ-6 в рабочем состоянии. Цена договорная, торг. Тел.: 89063847942, 89603070920.

4-6.

25 марта с 8-00 до 16-00 часов Ульяновская обувная фабрика проводит выставку-продажу обуви из натуральной кожи Ульяновской, Беларусской фабрик и других российских производителей.

4-6.

Продается сено в тюках, в неограниченном количестве, с доставкой. Сено местное, непривозное, высокого качества.

Тел.: 8-906-384-48-30. Сергей.

4-5.

Заявки принимаются в течение месяца с даты опубликования объявления по адресу